

แบบการเรียนรู้

ความหมาย

แบบการเรียนรู้ (Learning Styles) หมายถึง ลักษณะทางสติปัญญา ทักษะคิด จิตใจ และพฤติกรรมที่แสดงออก โดยสามารถระบุหรือบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนว่า ผู้เรียนมีการรับรู้ ปฏิสัมพันธ์ และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของตนอย่างไร

การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนต้องมีความเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนการสอน การศึกษานอกระบบโรงเรียน ผู้เรียนมีความหลากหลาย ผู้สอนจึงต้องรู้จักและเข้าใจธรรมชาติของความแตกต่างของผู้เรียนเป็นอย่างดี ความแตกต่างประการหนึ่งของผู้เรียนที่มีอิทธิพล และมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ “แบบการเรียนรู้ (learning styles)” ของผู้เรียน ดังเช่นที่ Rezmovic (1981) ได้กล่าวว่า หากผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนซึ่งมีความแตกต่างกัน สนใจในการเรียนการสอนที่ตนจัดขึ้นแล้ว ผู้สอนควรต้องศึกษาแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และควรพยายามจัดสภาพของการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้หรือวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ๆ เป็นสำคัญ

สำหรับความหมายของแบบการเรียนรู้ นั้น ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายไว้ อาทิ เช่น

Page and Others (1977) ได้ให้ความหมายของแบบการเรียนรู้ว่า หมายถึง วิธีการที่บุคคลชอบในการคิด การแก้ปัญหา หรือการเรียนรู้ที่แต่ละคนชอบ

Schmeck (1977) ได้อธิบายว่า แบบการเรียนรู้ เป็นผลการจัดกลุ่มของกิจกรรม การประมวลผลข่าวสาร ข้อมูล ซึ่งบุคคลชอบใช้เมื่อเผชิญกับสิ่งต้องเรียนรู้

Hunt (1979) ได้ให้ความหมายว่า แบบการเรียนรู้เป็นเรื่องของเงื่อนไขการศึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด

Gregorc (1979) ได้เสนอว่า แบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ เป็นเครื่องบ่งชี้ ความคิดของบุคคลและความสัมพันธ์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะดังกล่าวบ่งชี้ให้ทราบว่าบุคคลเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการหลายประการผสมกัน

Kolb (1981) ได้ให้คำจำกัดความของแบบการเรียนรู้ คือ ผลของเครื่องมือทางพันธุกรรม ประสบการณ์เดิมและความต้องการของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ทำให้เกิดวิธีการเรียนรู้ได้แก่ ประสบการณ์เชิงรูปธรรม การสังเกตอย่างไตร่ตรอง การสร้างมโนทัศน์เชิงนามธรรม และการทดลองปฏิบัติ

Keefe (1982) ได้กล่าวว่า แบบการเรียนรู้ ประกอบด้วยลักษณะทางสติปัญญา จิตใจและร่างกาย ซึ่งมีความคงที่ เพื่อบ่งชี้ว่า การรับรู้ การปฏิสัมพันธ์ และการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของผู้เรียน

Dunn et al. (1984) ได้สรุปว่า แบบการเรียนรู้ คือวิธีการที่บุคคลแต่ละคนซึมซับและรักษาข้อมูลและหรือทักษะต่าง ๆ โดยไม่ต้องคำนึงว่ากระบวนการที่ได้รับนั้นจะอยู่ในสภาพการณ์อย่างไร

Smith and Renzulli (1984) ได้อธิบายว่า แบบการเรียนรู้เป็นลักษณะของวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบใช้ในการเรียน

Canfield (1988) ได้สรุปว่า แบบการเรียนรู้คือ องค์ประกอบทางด้านจิตใจของประสบการณ์ด้านการศึกษาที่จูงใจให้ผู้เรียนแต่ละคนเลือกสนใจ และปฏิบัติได้อย่างดีที่สุดในวิชาที่ตนเรียน หรือในการศึกษาของตน

Keefe and Ferrell (1990) ได้กล่าวว่า แบบการเรียนรู้ คือ คุณลักษณะที่สัมพันธ์ในส่วนรวม เป็นการรวมการปฏิบัติภายในและภายนอกที่เกิดจากชีววิทยา ประสาท บุคลิกภาพ และพัฒนาการส่วนบุคคล ซึ่งปรากฏในพฤติกรรมของผู้เรียน

Galloway and Labarca (1990) ได้อธิบายว่าแบบการเรียนรู้คือ ส่วนประกอบของสภาพแวดล้อมและความชอบในการรับรู้ ที่มีอิทธิพลต่อความต้องการด้านร่างกาย และความรู้สึกของบุคคล มีความสำคัญทางความคิดที่กำหนดวิธีการจัดโครงสร้างและมโนทัศน์ต่าง ๆ เป็นความชอบทางสังคมที่เกิดจากปัจจัยทางด้านความคิด บุคลิกภาพและจิตใจ

ความเป็นมา

ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษาแบบการเรียนรู้ มาจากพื้นฐานทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านความสนใจ ความคิด ความต้องการ ความถนัดทางการเรียนรู้ ย่อมมีผลทำให้ผู้เรียนแต่ละคนมีแบบของการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกันออกไป

ผู้จัด วิทยากร หรือผู้อำนวยการความสะดวกทั้งหลาย จึงต้องตระหนักว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการ ความสนใจ และความสามารถแตกต่างกัน และควรมีโอกาสเลือกหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมตามสภาพการณ์ และจังหวะเวลาที่ผู้เรียนต้องการ

โดยเฉพาะผู้สอนหรือวิทยากรศึกษานอกระบบ จะต้องทำความเข้าใจเรื่องความต้องการของผู้เรียน และความชอบวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เป็นข้อมูลพิจารณาเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน แบบการเรียนรู้จึงมีความเกี่ยวข้องกับวิธีการที่ผู้เรียนแต่ละคนเลือกชอบในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เช่น ผู้เรียนบางคนชอบเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนบางคนชอบการเรียนรู้โดยการอ่านจากหนังสือ หรือผู้เรียนบางคนชอบเรียนรู้โดยการฟังเป็นต้น นอกจากนี้แล้วแบบการเรียนรู้ยังมีความเกี่ยวข้องกับสภาพการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุดเหมาะสมที่สุดด้วย เช่น ผู้เรียนบางคนชอบเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่เงียบ ปราศจากเสียงใด ๆ หรือผู้เรียนบางคนชอบเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่มีเสียงดนตรีคลอ

เบา ๆ เป็นต้น

การศึกษาสำรวจความสนใจแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงชอบให้วิทยากร ผู้สอนได้ทราบลักษณะ วิธีการเรียนรู้ที่บุคคลแต่ละคน เลือกสนใจและปฏิบัติได้อย่างดีที่สุดในการเรียนรู้ตามสภาพการณ์นั้น ๆ ข้อมูลเหล่านี้จึงมีประโยชน์ ช่วยในการวางแผนเนื้อหา หลักสูตร และจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสม ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

แบบการเรียนรู้จึงมีอิทธิพลและมีความสำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน และทำให้นักการศึกษาต่าง ๆ ได้สร้างเครื่องมือสำหรับวัดแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ ขึ้นเพื่อจำแนกผู้เรียนออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ และจะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังเช่น ผลการวิจัยของ Farr (1971) ที่พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้รับการอนุญาตให้เรียนด้วยวิธีการเรียนที่ตนชอบ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ผลการศึกษาจะดีขึ้น เมื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินแบบการเรียนรู้ที่ตนชอบ และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแบบการศึกษานั้น

ตัวอย่างของแบบการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น Reid (1987) ได้แบ่งแบบการเรียนรู้เป็น 6 แบบคือ แบบจักษุนิยม การเรียนรู้ด้วยการอ่าน (visual learning) แบบโสตนิยม การเรียนรู้ด้วยการฟัง (auditory learning) แบบปฏิบัตินิยม การเรียนรู้ด้วยการเคลื่อนไหวลงมือปฏิบัติ (kinesthetic learning) แบบสัมผัสนิยม การเรียนรู้ด้วยการสัมผัส (tactile learning) แบบเรียนรู้เป็นกลุ่ม การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น (group learning) และแบบเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้ด้วยตนเอง (individual learning)

McCarty (1987) ได้แบ่งแบบการเรียนรู้เป็น 4 แบบคือ แบบจินตนาการ ชอบคิดวาดภาพ (imaginative learners) แบบวิเคราะห์วิจารณ์ ชอบการวิพากษ์แยกแยะ (analytic learners) แบบสามัญสำนึก ชอบคิดตาม

ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง (common sense learners) และแบบมีพลังชอบกระตือรือร้น สนใจสิ่งรอบข้าง (dynamic learners)

Canfield (1983) ได้แบบรูปแบบการเรียนรู้เป็น 4 ด้านคือ ด้านเงื่อนไข (conditions) ด้านเนื้อหา (content) ด้านวิธีการ (mode) และด้านความคาดหวังของผู้เรียน (expectation) ดังรายละเอียดดังนี้ คือ

1. ด้านเงื่อนไข (conditions) หมายถึง การเรียนรู้ภายใต้เงื่อนไขของเพื่อน (peer) การจัดองค์กรการเรียนรู้ (organization) การกำหนดเป้าหมาย (goal setting) การแข่งขัน (competition) ผู้สอน (instructor) การกำหนดรายละเอียด (detail) การเป็นอิสระ (independent) และการใช้อำนาจ (authority)

2. ด้านเนื้อหา (content) หมายถึง เนื้อหาการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับตัวเลข (numeric) เนื้อหาเชิงคุณลักษณะ (qualitative) เนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุ (inanimate) และเนื้อหาเกี่ยวกับมนุษย์ (people)

3. ด้านวิธีการ (mode) หมายถึง วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนชอบ ได้แก่ วิธีเรียนรู้จากการฟัง (listening) วิธีการเรียนรู้จากการอ่าน (reading) วิธีเรียนรู้จากรูปภาพ สัญลักษณ์ (Iconic) และวิธีเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (direct experience)

4. ด้านการคาดหวัง (expectation) หมายถึง การเรียนรู้ภายใต้การคาดหวัง ความสำเร็จของตนเองในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับยอดเยี่ยม (outstanding) ระดับสูงกว่าปานกลาง (above average) ระดับปานกลาง (average) และระดับต่ำกว่าปานกลาง (below average)

ตัวอย่างงานวิจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

ได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนมากมาย ขอยกตัวอย่างงานวิจัยที่สำคัญ อาทิเช่น

Reinert (1976) ได้ทำการวิจัยแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จนถึงระดับ

บัณฑิตศึกษา โดยใช้จำนวน 280 คน เพื่อศึกษาการตอบสนองของผู้เรียนต่อคำภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบ Edmunds Learning Style Identification Exercise ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในแบบการเรียนรู้ 4 วิธี คือ การจินตนาการภาพและวัตถุหรือการจินตนาการกิจกรรมในใจ การจินตนาการภาพของคำนั้นในลักษณะตัวอักษรไว้ในใจ การรับทราบความหมายของคำนั้นโดยไม่เห็นภาพ และการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองทางร่างกายต่อคำนั้นอย่างทันที ไม่ว่าจะป็นด้านอารมณ์ หรือด้านร่างกาย

Guild (1980) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้และการนำแบบการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียน วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือต้องการหาข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูใช้ในการสอน วิธีดำเนินการวิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบวิเคราะห์เอกสาร สรุปผลการศึกษาได้คือ นักเรียนมีแนวทางในการเรียนรู้ หรือแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนแตกต่างกัน คุณลักษณะของแบบการเรียนรู้ สามารถประเมินและจำแนกได้ คุณลักษณะของแบบการเรียนรู้มีผลต่อบุคคลในทิศทางที่ต่างกัน และมีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อแบบการเรียนรู้ของบุคคล ทฤษฎีการเรียนรู้ มีความสำคัญที่จะนำมาใช้สำรวจการเรียนการสอนในห้องเรียน แบบการสอนที่มีอยู่ จะมีผลต่อแบบการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ของนักเรียน

Ricketts (1984) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาศาสตร์โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์แบบการเรียนรู้ และศึกษาบทบาทของแบบการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า แบบการเรียนรู้มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีความแตกต่างกันระหว่างแบบการเรียนรู้มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีความแตกต่างกันระหว่างแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อัจฉรา ธรรมภรณ์ (1988) ได้ศึกษาเรื่อง แบบ การเรียนรู้ที่ชอบของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีที่ศึกษา ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประเทศไทย โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบการเรียนรู้ที่ชอบของนัก ศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบ การเรียนรู้กับคะแนนเฉลี่ย เพศ และโปรแกรมการเรียน ของนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจ แบบการเรียนรู้ที่แปลและปรับปรุงมาจากแบบสำรวจ แบบการเรียนรู้ของ Canfield ผลการวิจัยพบว่า นัก ศึกษาที่มีแบบการเรียนรู้ที่ชอบอยู่ในสามตัวแปร กล่าวคือ ความใกล้ชิดกับอาจารย์กับผู้คนและจาก ประสบการณ์ตรง จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ ชอบการเรียนรู้แบบ ภาพลักษณ์ (iconic mode) เมื่อเปรียบเทียบกับนัก ศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยปานกลาง นักศึกษาที่มีคะแนน เฉลี่ยต่ำ มีความคาดหวังความสำเร็จในระดับต่ำ เมื่อ เปรียบเทียบกับนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยสูง นักศึกษา ชายชอบแบบการเรียนรู้ แบบสิ่งที่ปราศจากชีวิต (inanimate) นักศึกษาหญิงชอบแบบการเรียนรู้ แบบ การจัดการและคุณภาพ นักศึกษาวิชาเอกวิทยาศาสตร์ ชอบรายละเอียด ตัวเลข การฟังและการอ่าน และมีความคาดหวัง ความสำเร็จในระดับสูงกว่านักศึกษาวิชา เอกศิลปศาสตร์ ส่วนนักศึกษาวิชาเอกศิลปศาสตร์ชอบ แบบการเรียนรู้ที่มีความใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน คุณภาพและแบบภาพลักษณ์ (iconic mode)

สรุป จากผลงานวิจัยต่างๆ พบว่า ได้มีนักวิจัย จำนวนมากให้ความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแบบการ เรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มต่างๆ และศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างแบบการเรียนรู้กับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังได้มีการเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ ส่วนใหญ่เป็นระดับอุดมศึกษาที่มีสถานภาพต่างๆ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับชั้นที่เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน คะแนนเฉลี่ย ความสามารถทางภาษา ความ สามารถทางคณิตศาสตร์ พื้นฐานความรู้ และสาขาวิชา

ที่เรียน เป็นต้น สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็น แบบสอบถามความคิดเห็น หรือแบบสำรวจเกี่ยวกับ แบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้เรียน หรือตามการรับรู้ของผู้เรียน

ความสำคัญของการศึกษาแบบการเรียนรู้กับ การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มี ประสิทธิภาพย่อมต้องมีองค์ประกอบหลายองค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นวิทยากร ผู้ อำนวยความสะดวก ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย และเนื้อหา กิจกรรม ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการ เรียนการสอน ดังนั้นผู้จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน จึงต้องรู้จักและเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี โดยเฉพาะวิทยากร ผู้สอน การศึกษานอกระบบโรงเรียนต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มี ประสบการณ์ มีวิธีการสอนที่น่าสนใจ มีความเป็น กันเองกับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย และมีความเข้าใจผู้ เรียนของตนเป็นอย่างดี

เป็นที่ทราบกันดีว่า บทบาทของวิทยากร ผู้ จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน อยู่ในฐานะของผู้ อำนวยความสะดวก หรือเป็นผู้ที่ร่วมทางการเรียนรู้กับ ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม กับผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย จึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายใน การเรียนการสอนให้ชัดเจน สนับสนุนให้ผู้เรียน กลุ่ม เป้าหมายเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ รู้จัก วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การศึกษานอก ระบบโรงเรียนร่วมกับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย เตรียม เทคนิควิธีการเรียนการสอน จัดบรรยากาศเอื้อต่อการ เรียนรู้ ตลอดจนรู้จักแสวงหาเครื่องมือ และวิธีการวัด และตรวจสอบผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ บทบาท ต่างๆ เหล่านี้จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ ความเข้าใจลักษณะ ธรรมชาติ และความแตกต่างของ กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งรวมไปถึงความเข้าใจในลักษณะของ แบบการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายด้วย

ดังนั้นการศึกษาแบบการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญยิ่ง เพื่อความเข้าใจในลักษณะของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น และทำให้วิทยากร ผู้สอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างเต็มที่

นอกจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของกลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยากร ผู้สอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนแล้ว ข้อมูลดังกล่าวยังทำให้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้ทราบลักษณะ

ของแบบการเรียนรู้ของตนเองได้ชัดเจน และมีระบบมากขึ้น ได้เข้าใจตนเอง และสามารถปฏิบัติตามแบบการเรียนรู้ที่ตนชอบ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า นักการศึกษานอกระบบโรงเรียน ต้องเข้าใจลักษณะและธรรมชาติของกลุ่มเป้าหมายที่ตนจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นอย่างดี เข้าใจและตระหนักถึงความแตกต่างของผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน และจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ต้องการ

อาชัญญา รัตนอุบล

บรรณานุกรม

- Canfield, A.A. **Learning Styles Inventory**. Los Angeles : Psychological Services Publishers And Distributors, 1983.
- Canfield, A.A. **Learning Styles Inventory Manual**. Los Angeles: Weston Psychological Services, 1988.
- Canfield, A.A., & Lafferty, J. **Learning Styles Inventory**, Detroit, Michigan: Humanics Media, 1970.
- Dunn, R., Dunn K., & Price, G.E. **Teaching Students Through Their Individual Learning Styles**. Reston, VA : Reston Publishing, 1978.
- Dunn, R. "Learning Style : State of the Science," **Theory Into Practice**. 23(1), 1984 : 10-19.
- Farr, Beatrice, J. "Individual Differences in Learning : Predicting One's More Effective Learning Modality," **Dissertation Abstracts International**. 32(3), 1971 : 1332-A.
- Frech, R.L. "Teaching Strategies and Learning Processes." **Educational Considerations**. 3(1975) : 27 - 28.
- Galloway, V. and Labarca, A. "From Student to Learners Style," **Process and Strategy**. in Diane W. Birckbichier (ed S.). **New Perspectives and New Directions in Foreign Language Education**. National Textbook Co., 1990 : 113.
- Gregorc, A.F. "Learning/Teaching Styles : Potent Forces Behind Them," **Educational Leadership**. 36 (January 1979) : 234-236.
- Guild, P.O. "Learning Styles : Knowledge, Issues and Applications for Classroom Teacher," **Dissertation Abstract International**. 41 (September 1980) : 1033-A

- Hunt, D.E. "Learning Style and Student Needs : An Introduction to Conceptual Level," in J.W. Keefe (Ed.). **Student Learning Styles : Diagnosing and Prescribing Programs**. Reston, VA : National Association of Secondary School Principals, 1979 : 27-38.
- Keefe, J.W. **Student Learning Styles : Diagnosing and Prescribing Programs**. Reston, Virginia : National Association of Secondary Principals. 1979.
- Keefe, J.W. and Ferrell, B.G. "Developing A Defensible Learning Style Par Adigm," **Educational Leadership**. (October 1990) : 59.
- Keefe, J.W. Assessing Student Learning Styles : An Overview. in **Proceedings of The National Conference of Student Learning Styles and Brain Behavior NASSP**. Reston, VA., 1982.
- Kolb, D.A. **Learning Style Inventory : A Self Description of Preferred Learning Modes**. Boston, Massachusetts : Mc Bers, 1977.
- Kolb., D.A. **Learning Style Inventory : A Self-Description of Preferred Learning Modes**. Boston, Massachusetts : Mc Bers, 1981.
- Merritt, S.L. **Learning Style Preferences of Student in Baccalaureate Nursing Programs**. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Missouri ST.Louis, ST.Louis, Missouri, 1982.
- Page, G.T., Thomas, J.B. and Marchall, A.R. **International Dictionary of Education** London : Kogan Page Ltd., 1977.
- Ramirez, M. and Castaneda, A. **Cultural Democracy, Biocognitive Development and Education**. New York : Academic Press, 1974.
- Reid, J.M. "The Learning Style Preferences of ESL students," **TE SOL Quarterly**. 21, (1) (March, 1987) : 87-111.
- Reinert, H. "One Picture is Worth a Thousand Words? Not Necessarily" **Modern Language Journal**. 60(4), 1976 : 160-168.
- Rezmovic, V & Rezler, A. "The Learning Preference Inventory," **Journal of Allied Health**. 10(1981) : 28-34.
- Ricketts, J.N. "The Influence of Cognitive Learning Style on Achievement in Linguistics," **Dissertation Abstracts International**. 44(11), 1984 : 3505-A.
- Schmeck, R.R. and Ramanaiyah, N. "Development of a Self-Report Inventory for Assessing Individual Differences in Learning Processes," **Applied Psychological Measurement**. 1, 1977 : 413-431.
- Smith, L.H. and Renzulli, J.S. Learning Style Preference : A Practical Approach for Classroom Teachers. **Theory Into Practice**. 23(1), 1984 : 44-50.
- อัจฉรา ธรรมภรณ์. "แบบการเรียน : องค์ประกอบช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน," **วารสารศึกษาศาสตร์**. 4 (10) : 31 - 39 ; ตุลาคม 2530 - มกราคม 2531.